

Ämnesprov, läsår 2016/2017

Historia

Delprov A

Årskurs

9

Elevers namn och klass/grupp

Prov som återanvänds av Skolverket omfattas av sekretess enligt 17 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen. Detta prov återanvänds av Skolverket t.o.m. **2023-06-30**.

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

Spår av tidsperioden Antiken

Byggnader är ofta spår från olika tidsperioder.

1

Sätt **ett** kryss vid den byggnad som är ett spår från Antiken.

☐☐☐

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på
Allgot.se – eller välj bland alla *tiotusentals*
färdiga dokument som andra lärare skapat.

Historia och identitet

Människor bygger bland annat sin identitet på händelser och tidsperioder i historien. I pratbubblorna nedan kan du läsa uttalanden från olika personer. Uttalandena avslöjar historiska händelser eller tidsperioder som en del av deras identitet.

A.

Att föda upp renar har alltid varit en del av min kultur. Därför känns det viktigt att jag gör det.

B.

Jag och många andra svenskar tycker att bygget av folkhemmet är något som är typiskt för Sverige.

C.

På grund av terrorn mot folket i lägren har jag gett upp tanken på ett rättvist kommunistiskt samhälle.

D.

Som arbetare känner jag gemenskap med dem som tillhörde arbetarklassen när den uppstod.

E.

Jag är stolt över att Estland är ett fritt land igen.

F.

De raka gränserna mellan länder i min världsdel Afrika påminner om de övergrepp afrikaner utsattes för och som jag tycker mycket illa om.

G.

I min hemstad, Scandia i Minnesota, finns ett museum med saker från gamla Sverige. Det känns viktigt för mig.

H.

Samarbetet gör att jag känner mig som en medborgare i Europa och inte bara i mitt eget land.

I.

Jag är stolt över att komma från det land som på grund av sin historia kallas "demokratins vagga"

J.

Varje år, den fjärde juli, firar jag att vårt land är möjligheternas och frihetens land och att mitt land lyckades göra sig självständigt från britterna.

K.

Stridsropet "frihet, jämlikhet och broderskap" är en viktig del av mitt lands historia.

L.

Idag lever jag i ett enat Tyskland. Men jag känner mig fortfarande mer som en östtysk. Att Tyskland var delat påverkar mig fortfarande.

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

2

Vilket uttalande hör ihop med de olika tidsperioderna eller händelserna nedan? Skriv in rätt **bokstäver** i tabellen. Skriv **en bokstav** i varje ruta. En ruta blir över.

Antiken	
Kolonialismen	
Amerikanska frihetskriget	
Migration i slutet av 1800-talet	
Kalla kriget	
Gulag	
Kampen för Sápmi	
Andra världskriget	
Industrialiseringen	
Franska revolutionen	
Sovjetunionens sönderfall	
Bildandet av EU	
Välfärdssamhället	

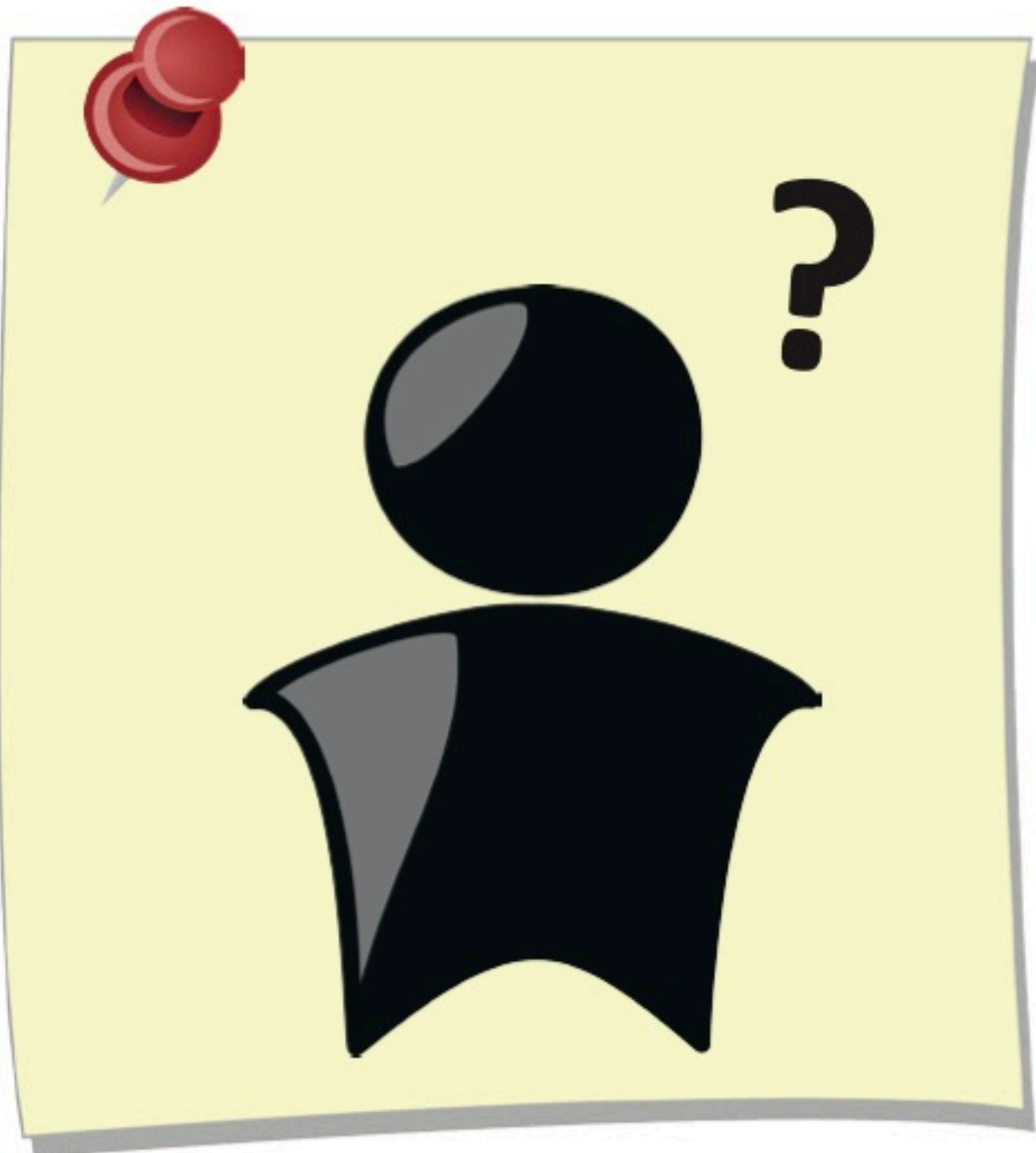

Att använda historia i en tävling

Tänk dig att ni ska ha en tävling på skolan. Tävligen går ut på att göra en affisch att sätta på väggen, som visar att det är viktigt med demokrati.

3

- 1. Skriv ner vilken historisk person du väljer att använda på din affisch. Det ska vara en person som **var** (det vill säga inte längre lever) en **god förebild för demokrati och demokratiska åsikter***.
- 2. Förklara med hjälp av **historiska exempel** varför den personen är användbar i tävlingen.

* Demokratiska åsikter kan vara att man kämpar för mänskliga rättigheter, mot rasism eller för jämställdhet.

Ditt resonemang ska innehålla		
E	C	A
Minst ett historiskt exempel.	Minst tre historiska exempel.	Samma som för C, men också: Personens historiska sammanhang. Varför någon skulle kunna tycka annorlunda om personen som demokratisk förebild, då eller idag.

1. Vilken person väljer du att använda? _____

2. Förklara med hjälp av **historiska exempel** varför den personen är användbar i tävlingen.

[illegible]

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

Samband mellan nutiden och den amerikanska, franska och ryska revolutionen

4

Avsluta varje mening genom sätta ett kryss för amerikanska, franska eller ryska revolutionen. Sätt **ett** kryss vid varje uppgift (1-12).

1. Många av världens flaggor består av tre ränder i olika färger. En sådan flagga kallas trikolor. Trikoloren kommer från ...

den amerikanska revolutionen

☐

den franska revolutionen

☐

den ryska revolutionen

☐

Ett exempel på en trikolor: Belgiens flagga.

2. Ett land styrs av en senat och ett representanthus. Att landet skulle styras på det sättet bestämdes efter ...

den amerikanska revolutionen

☐

den franska revolutionen

☐

den ryska revolutionen

☐

3. En symbol för en politisk ideologi är "hammaren och skäran". Den kommer från ...

den amerikanska revolutionen

☐

den franska revolutionen

☐

den ryska revolutionen

☐

Hammaren och skäran.

4. Marseljäsen är en känd nationalsång. Marseljäsen sjöngs första gången under ...

den amerikanska revolutionen

☐

den franska revolutionen

☐

den ryska revolutionen

☐

5. En politisk rörelse idag kallas för Tea Party-rörelsen. Namnet kopplar till en händelse under

den amerikanska revolutionen

den franska revolutionen

den ryska revolutionen

6. I ett land firas nationaldagen den 4 juli på grund av att självständighetsförklaringen skrevs den dagen. Självständighetsförklaringen skrevs under ...

den amerikanska revolutionen

den franska revolutionen

den ryska revolutionen

7. Leninmausoleet byggdes för att hedra Lenin som ledde ...

den amerikanska revolutionen

den franska revolutionen

den ryska revolutionen

8. Finlands självständighet idag har ett samband med händelser under ...

den amerikanska revolutionen

den franska revolutionen

den ryska revolutionen

9. Slagordet "frihet, jämlikhet och broderskap" användes nyligen i en svensk reklamkampanj. Slagordet ropades första gången under ...

den amerikanska revolutionen

den franska revolutionen

den ryska revolutionen

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på
Allgot.se – eller välj bland alla *tiotusentals*
färdiga dokument som andra lärare skapat.

10. I ett land firas nationaldagen den 14 juli på grund av en händelse som kallas ”stormningen av Bastiljen”. Stormningen av Bastiljen var en viktig händelse under ...

den amerikanska revolutionen

den franska revolutionen

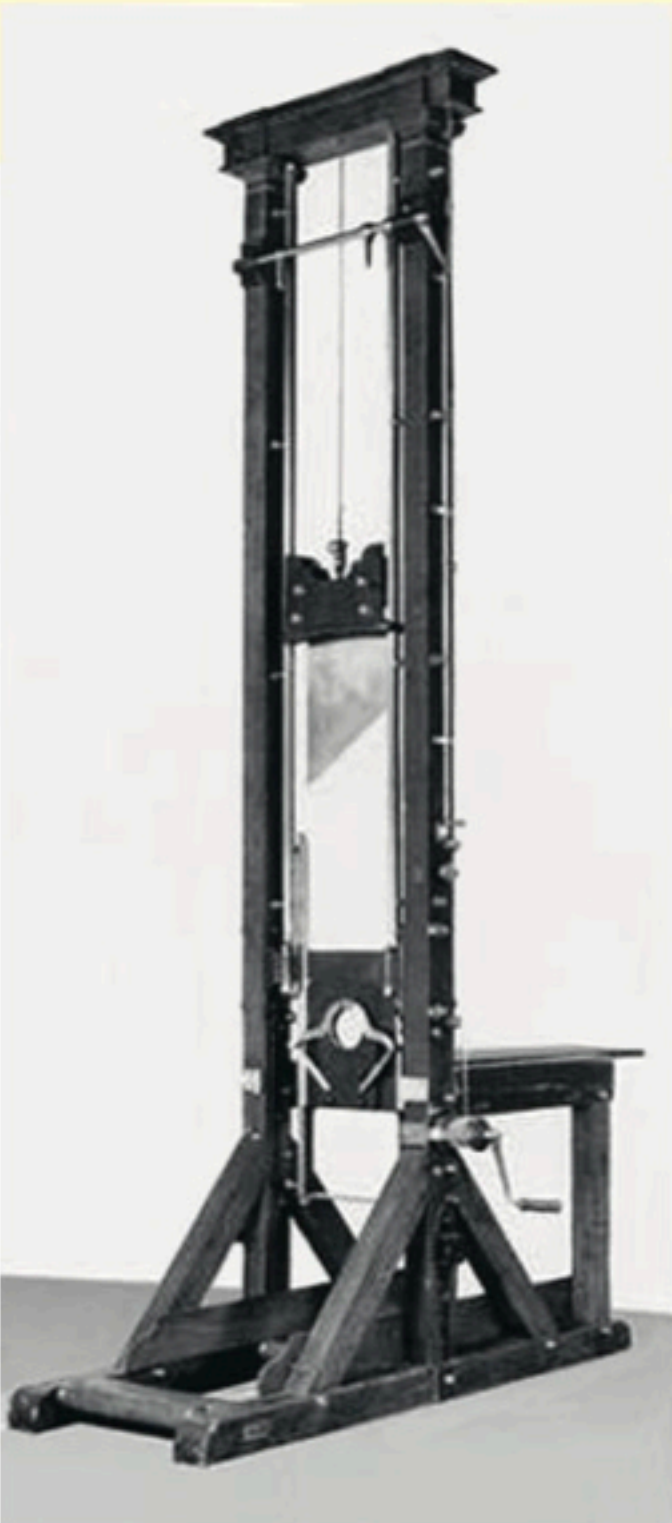
den ryska revolutionen

11. I USA gick det hösten 2010 ett falskt rykte om att delstaten Georgia hade beslutat om att börja avrätta dödsdömda med giljotin. Giljotiner började användas under ...

den amerikanska revolutionen

den franska revolutionen

den ryska revolutionen

Giljotin på museum.

12. Idag mäter vi längd i meter. Metersystemet skapades genom ...

den amerikanska revolutionen

den franska revolutionen

den ryska revolutionen

En källa om kvinnlig rösträtt från 1905

Frida Stéenhoff skrev år 1905 en bok med titeln "Varför ska kvinnorna vänta?". Bilden visar framsidan på boken.

5

En historiker skriver ett arbete om att kvinnor kämpade för kvinnlig rösträtt i Sverige. Hon bedömer att boken "Varför ska kvinnorna vänta?" är både **trovärdig** och **relevant**. Hur kan hon **motivera** det?

Boken är trovärdig, eftersom ...

Boken är relevant, eftersom ...

Barn som arbetade under 1800-talet

Historikern Anita Bengtsson studerar barn som arbetade under 1800-talet.

6

Läs och titta på källorna A-D och lös sedan uppgifterna på nästa sida.

Källa A: Teckning, 1801

Titel på teckningen är: "Utnyttjande av barn i England på 1800-talet."

Källa B: Brittisk rapport om barnarbete från 1800-talet

En statlig brittisk inspektör skriver:

Andra, som Sarah Gooder, åtta år, väntar i tunnlarna i kolgruvan för att öppna dörrarna när kolvagnarna ska komma förbi.

Sarah berättar:

"Jag måste vänta utan ljus och jag är rädd", säger hon. "Jag börjar fyra på morgonen och ibland halv fyra på morgonen, och kommer ut fem och halvfem på eftermiddagen. Ibland sjunger jag, när jag har ljus, men inte i mörkret. Jag gillar inte att vara i tunneln. "

Källa C: Fotografi, Bolivia 2010

Fotografiet visar en pojke i Bolivia som putsar skor.

Källa D: Målning, Danmark 1840

Målningen visar en herdepojke som vaktar får.

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

Från källorna drar Anita två slutsatser:

Slutsats 1. Barn som arbetade på 1800-talet behandlades ofta illa.
Slutsats 2. Barn som arbetade fanns i olika länder på 1800-talet.

Uppgift 1: Vilka källor kan Anita ha använt för att dra **slutsats 1**? Sätt **0-4** kryss.

Källa A	☐
Källa B	☐
Källa C	☐
Källa D	☐

Uppgift 2: Vilka källor kan Anita ha använt för att dra **slutsats 2**? Sätt **0-4** kryss.

Källa A	☐
Källa B	☐
Källa C	☐
Källa D	☐

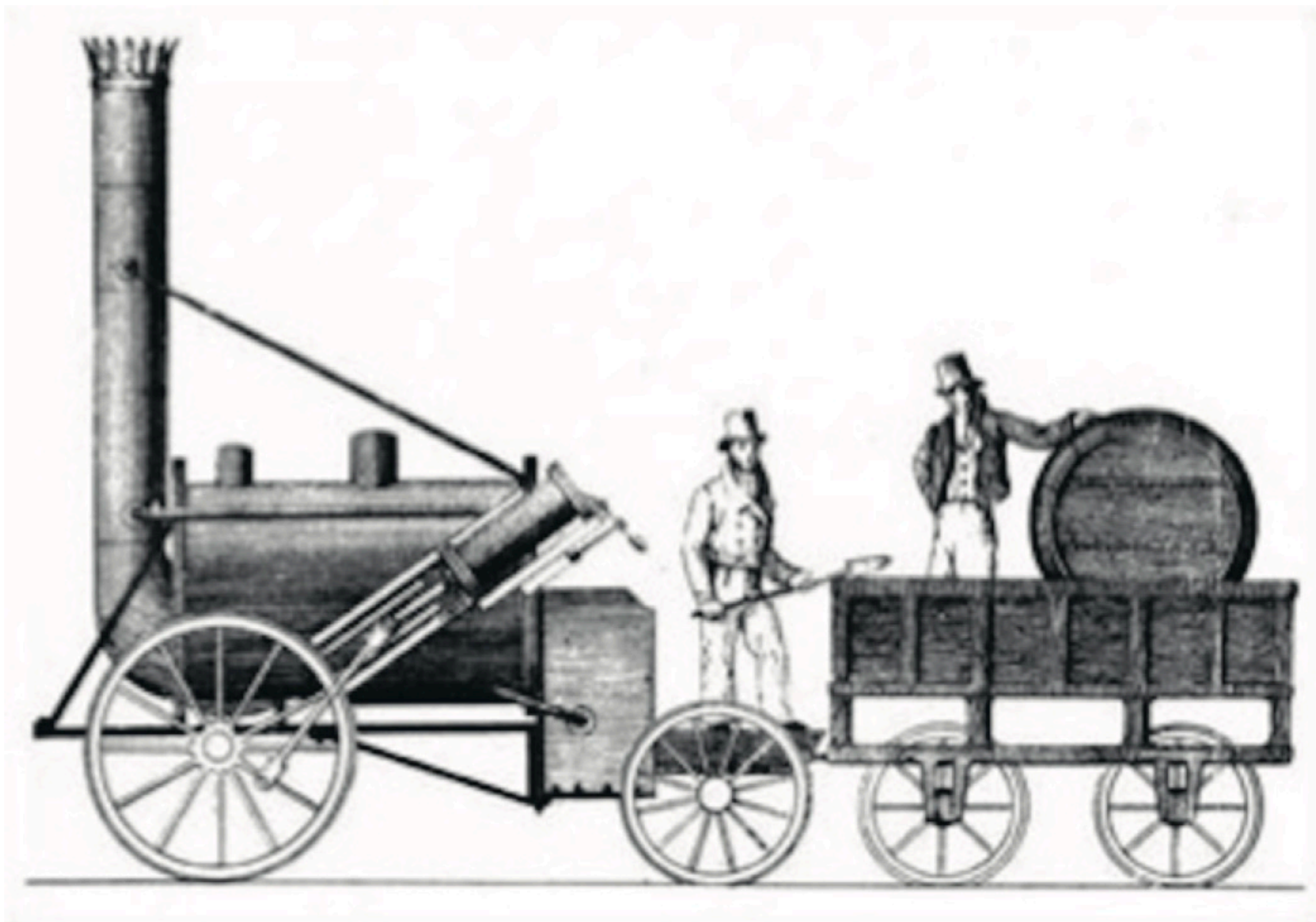
Uppgift 3: Finns det någon eller några källor Anita inte kan använda? Varför?

Uppgift 4: Resonera om **trovärdigheten** hos de källor Anita kan använda för att dra **slutsats 1**. Ge **tre** exempel.

Uppgift 5: Resonera om källorna kan förstärka varandra för att underbygga Anitas **slutsats 1**.

Konsekvenser av industriella revolutionen

Teckning på Stephensons ånglok *Rocket* i en amerikansk tekniktidning från 1829.

7

Skriv och resonera om **konsekvenser** av den industriella revolutionen med hjälp av **historiska exempel**.

Ditt resonemang ska innehålla		
E	C	A
Två konsekvenser.	Tre konsekvenser. Minst två olika typer av konsekvenser, till exempel sociala, ekonomiska, politiska osv.	Samma som för C, men också: En konsekvens som hände då och en konsekvens som varade under lång tid . Motivera genom att beskriva på vilket sätt det var en konsekvens som varade under lång tid.

Lined area for writing or drawing.

Utvecklingslinjer i Europa

Eleven Johanna har gjort lappar. Med hjälp av lapparna ska hon visa historiska utvecklingslinjer i Europa utifrån tre tidsperioder och fyra teman; levnadsvillkor, politik, kulturmöten och migration. Tidsperioderna är: antiken, 1600-1899 och 1900 och framåt. Tyvärr har Johanna blandat ihop lapparna. Hjälp henne att lägga lapparna i rätt utvecklingslinje och i kronologisk ordning.

Här är Johannas lappar. Skriv lapparnas **nummer** på utvecklingslinjerna på nästa sida.

1

Greker utvandrar, bygger städer och bor kring Medelhavet.

2

Fria män har rätt att rösta i folkförsamlingen i Rom.

3

Engelsk och nord-amerikansk populärkultur blir omtyckt i Europa och engelska blir ett vanligt språk i skolan.

4

Många människor är stillasittande i sitt arbete.

5

Rösträtten är i många länder kopplad till vilket stånd människor tillhör.

6

Arbetsvillkoren blir hårda och barnarbete vanligt i fabrikena.

7

När romarna möter grekerna börjar de tro på deras gudar men ger dem egna namn.

8

Arbetsvillkoren är hårda eftersom alla verktyg är tillverkade i sten.

9

Kinesiskt porslin blir populärt i Europa eftersom man börjar segla till Kina och utveckla handel med dem.

10

Lika rösträtt för kvinnor och män införs i många länder.

11

Jordbruket sköts för hand, ofta med hjälp av slavar.

12

Många svenskar börjar utvandra till USA.

13

Många nordafrikaner flyr till södra Europa.

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

8

Lägg lapparna i **kronologisk ordning** på **rätt utvecklingslinje** nedan.
Skriv bara lapparnas **nummer** i rutorna på utvecklingslinjerna.
Första rutan är redan ifylld. En lapp blir över.

Här har vi lagt lapp 11 för att den passar i utvecklingslinjen levnadsvillkor under perioden Antiken.

	Antiken	År 1600 – 1899	År 1900 →
Utvecklingslinjen Levnadsvillkor:	11		
Utvecklingslinjen Politik:			
Utvecklingslinjen Kulturmöten:			
Utvecklingslinjen Migration:			

Förintelsen

Bild från lägret Auschwitz-Birkenau under Förintelsen.

9

Uppgift:
Skriv och resonera om **orsaker*** till Förintelsen med hjälp av **historiska exempel**.

*Olika typer av orsaker kan vara ideologiska, politiska, psykologiska och ekonomiska.
Orsaker kan bero på enskilda människor, organisationer och landets styrelseform.

Ditt resonemang ska innehålla		
E	C	A
Två orsaker.	Minst två orsaker. Hur två av orsakerna kan ha hängt ihop .	Minst tre orsaker. Hur minst tre av orsakerna kan ha hängt ihop . Minst två olika typer av orsaker.

Blank lined paper for writing.

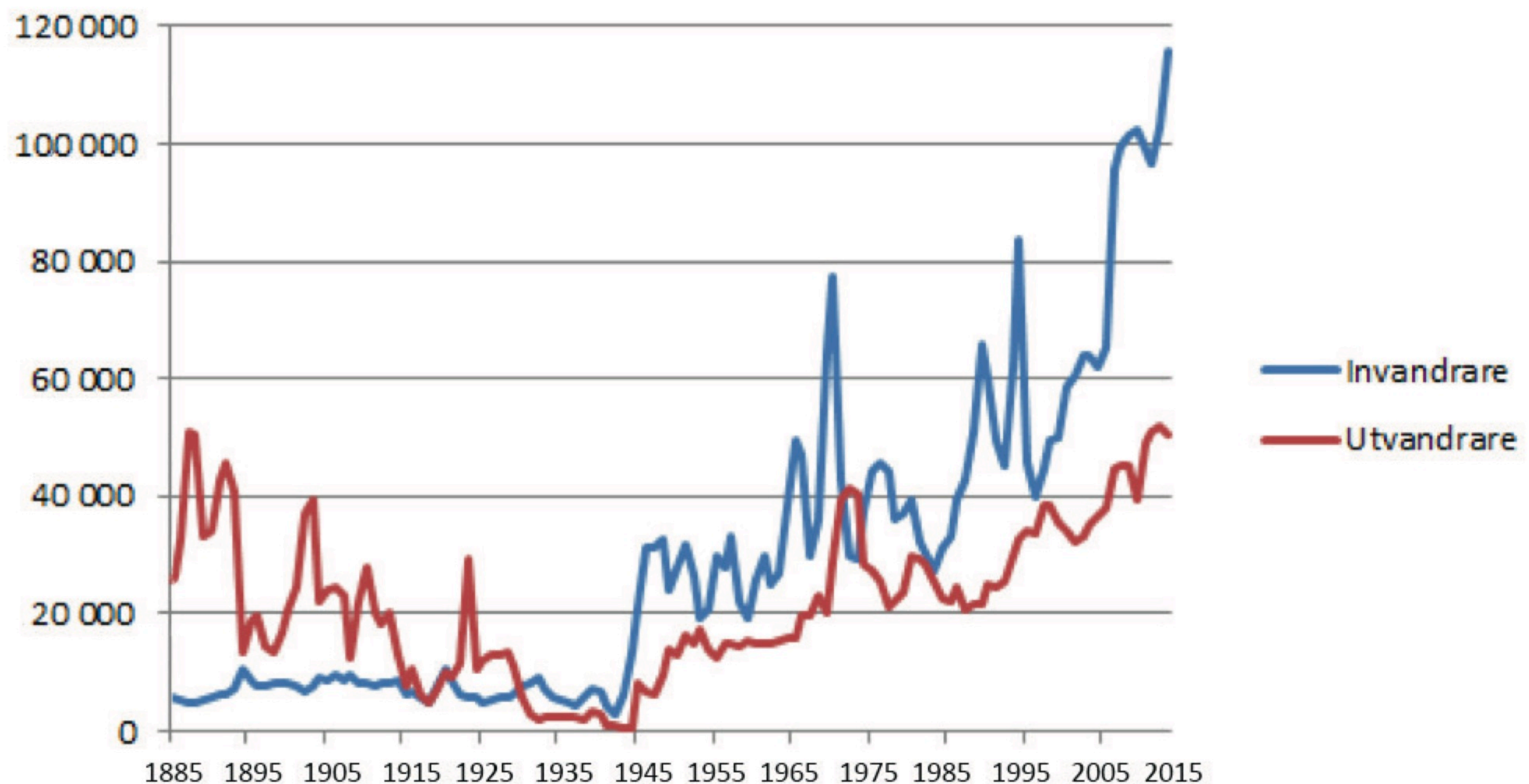
Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

Slutsatser om migration till och från Sverige

Sara ska diskutera migration i sin klass. Till sin hjälp har hon bland annat diagrammet nedan. Med hjälp av diagrammet har Sara dragit några slutsatser. Din uppgift är att avgöra **vilka av hennes slutsatser** som **kan stödjas** eller **inte kan stödjas** av diagrammet.

Diagrammet visar antalet som invandrat till och utvandrat från Sverige varje år från 1885 till 2015.

10

Kryssa ja eller nej för om diagrammet stödjer Saras slutsatser eller inte. Sätt **ett** kryss vid varje slutsats.

Saras slutsatser:		JA	NEJ
1.	Diagrammet visar att Sverige i slutet av 1800-talet var ett land som människor flyttade från och idag är ett land som människor flyttar till.		
2.	Under en period emigrerade många människor till USA. Diagrammet visar att fler utvandrade än invandrade då.		
3.	Diagrammet visar att från 1885 till 2015 har antalet invandrare till Sverige ökat.		
4.	Diagrammet visar att från 1885 till 2015 har procentuellt fler och fler svenskar utvandrat.		
5.	Diagrammet visar att hög invandring har varit bra för Sveriges ekonomi.		
6.	Diagrammet visar att sedan 1957 behöver medborgare från nordiska länder inte ansöka om uppehållstillstånd när de invandrar till Sverige.		
7.	Diagrammet visar att i slutet av andra världskriget ökade antalet invandrare till Sverige.		
8.	Många flydde till Sverige under de jugoslaviska krigen. Diagrammet visar att invandringen till Sverige ökade under den perioden.		
9.	Diagrammet visar att många som invandrat till Sverige utvandrar igen.		
10.	Sverige hade under en period en hög arbetskraftsinvandring. Diagrammet visar att invandringen till Sverige ökade under den perioden.		
11.	Många finländare återvände till Finland i början på 1970-talet. Diagrammet visar att antalet utvandrare ökade då.		
12.	Diagrammet visar att migrationen till Sverige alltid har varit högre under perioder av krig i världen.		

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

Reklam då och nu

Reklambild från 1953. Bilden gör reklam för kostymer för män. Männen på bilden röker i ett flygplan.

11

Varför rökte människor på reklambilder år 1953? Ge **en** motivering.

Att fira eller inte fira Columbusdagen

Läs texten i rutan och gör uppgiften nedan.

Många grupper i USA firar Columbusdagen för att minnas att Christopher Columbus kom till Amerika den 12 oktober 1492. Men det finns också de grupper som protesterar mot att man firar Columbusdagen. Till exempel delar av ursprungsbefolkningen.

12

Skriv hur grupperna kan motivera sina olika uppfattningar.
Ge varje grupp **två historiska exempel** som kan underbygga deras åsikter.

Vi tycker det är bra att fira Columbusdagen eftersom ...

Vi tycker det är dåligt att fira Columbusdagen eftersom ...

Parad på Columbusdagen

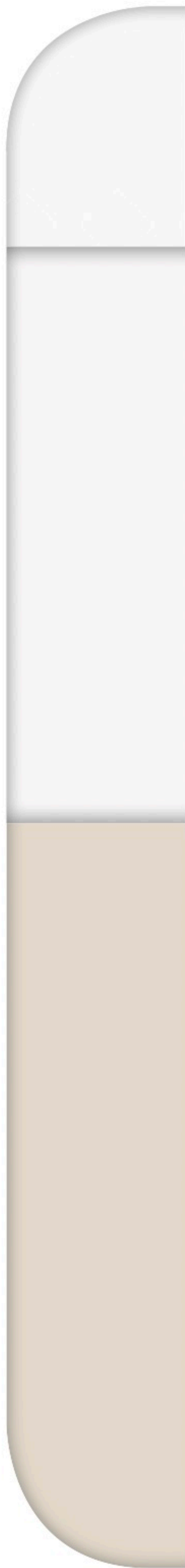
Protest mot Columbus

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

MALMÖ HÖGSKOLA

Institutionen för individ och samhälle

Allgot.se

Skapa lektioner, planeringar och material på **Allgot.se** – eller välj bland alla *tiotusentals* färdiga dokument som andra lärare skapat.

© Skolverket